

Rada
Evropské unie

Brusel 20. července 2021
(OR. en)

10477/21

**Interinstitucionální spis:
2021/0196 (NLE)**

**ECOFIN 695
CADREFIN 359
UEM 193
FIN 565**

PRÁVNÍ PŘEDPISY A JINÉ AKTY

Předmět: PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY o schválení posouzení plánu pro
oživení a odolnost Litvy

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY

ze dne ...

o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Litvy

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost¹, a zejména na článek 20 tohoto nařízení,

s ohledem na návrh Evropské komise,

¹ Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17.

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Rozšíření onemocnění COVID-19 mělo na hospodářství Litvy rušivý dopad. V roce 2019 činil v Litvě hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele 56 % průměru EU. Podle prognózy Komise z jara 2021 klesl reálný HDP Litvy v roce 2020 o 0,9 % a očekává se, že v letech 2020 a 2021 vzroste kumulativně o 2 %. K dlouhodobým aspektům s dopadem na střednědobou hospodářskou výkonnost patří špatné výsledky v oblasti zdraví a vzdělávání, velká příjmová nerovnost a míra chudoby, špatné dodržování daňových předpisů, nevyužitý výzkumný a inovační potenciál a nízké úrovně soukromých a veřejných investic.

- (2) Ve dnech 9. července 2019 a 20. července 2020 vydala Rada v rámci evropského semestru doporučení pro Litvu. Rada Litvě zejména doporučila zlepšit dodržování daňových předpisů, rozšířit daňovou základnu na zdroje, které méně omezují růst, a řešit příjmovou nerovnost, chudobu a sociální vyloučení, mimo jiné zdokonalením systému zdanění a dávek. Mimoto jí doporučila zlepšit kvalitu a efektivitu na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy, včetně vzdělávání dospělých, a zvýšit kvalitu, cenovou dostupnost a efektivnost systému zdravotní péče. Litvě bylo rovněž doporučeno zaměřit investiční hospodářskou politiku na inovace, energetiku a účinnost zdrojů, udržitelnou dopravu a energetická propojení, se zohledněním regionálních rozdílů, a stimulovat růst produktivity zvýšením efektivity veřejných investic. Mimoto bylo Litvě doporučeno vypracovat soudržný politický rámec na podporu spolupráce mezi vědeckými a podnikatelskými subjekty a zkonsolidovat prováděcí agentury pro výzkum a inovace. Litvě bylo doporučeno, aby k řešení krize COVID-19 přijala veškerá opatření nezbytná k účinnému řešení pandemie, udržení ekonomiky a podpoře jejího oživení. Rada rovněž Litvě doporučila posílit odolnost systému zdravotní péče, mimo jiné mobilizací odpovídajících finančních prostředků a řešením nedostatku pracovních sil ve zdravotnictví a klíčového zdravotnického materiálu, a zlepšit dostupnost a kvalitu zdravotnických služeb. Litvě bylo dále doporučeno zmírnit dopad krize na zaměstnanost, zvýšit financování a dosah aktivních opatření politiky trhu práce a podporovat dovednosti, zajistit dosah a přiměřenost sociální záchrané sítě a zvýšit účinnost systému daní a dávek na ochranu proti chudobě.

Litvě bylo rovněž doporučeno podpořit likviditu podniků, zejména malých a středních podniků a odvětví orientovaných na vývoz, předsunout veřejné investiční projekty ve vyšší fázi připravenosti a podporovat soukromé investice v zájmu podpory hospodářského oživení. Navíc Rada Litvě doporučila zaměřit investice na zelenou a digitální transformaci, zejména na pokrytí a využívání širokopásmového připojení s velmi vysokou kapacitou, na čistou a účinnou výrobu a využívání energie a udržitelnou dopravu a podporovat technologické inovace v malých a středních podnicích. Po posouzení pokroku při provádění těchto doporučení pro Litvu v době předložení plánu pro oživení a odolnost (dále jen „plán“) Komise konstatuje, že doporučení týkající se přijetí veškerých opatření nezbytných k účinnému řešení pandemie, udržení hospodářství a podpoře následného oživení bylo plně provedeno. Významného pokroku bylo dosaženo s ohledem na doporučení týkající se zaměření investic na energetická propojení.

- (3) V doporučení Rady týkajícím se hospodářské politiky eurozóny se členským státům eurozóny doporučovalo přijmout mimo jiné prostřednictvím svých plánů opatření k zajištění orientace politiky, která podporuje oživení, a dále zlepšit konvergenci, odolnost a udržitelný růst podporující začlenění. V doporučení Rady se členským státům eurozóny rovněž doporučovalo posílit vnitrostátní institucionální rámce, zajistit makrofinanční stabilitu, dokončit hospodářskou a měnovou unii a posílit mezinárodní úlohu eura.

- (4) Dne 14. května 2021 předložila Litva Komisi svůj plán v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241. Předložení plánu předcházely konzultace vedené v souladu s vnitrostátním právním rámcem. Vlastní odpovědnost jednotlivých států za plány je základem jejich úspěšného provádění a trvalého dopadu na vnitrostátní úrovni a důvěryhodnosti na evropské úrovni. Podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 Komise posoudila relevanci, účinnost, účelnost a soudržnost plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení.
- (5) Plány by měly sledovat obecné cíle Nástroje pro oživení a odolnost zřízeného nařízením (EU) 2021/241 (dále jen „nástroj“) a Nástroje Evropské unie na podporu oživení, zřízeného nařízením Rady (EU) 2020/2094¹ na podporu oživení po krizi COVID-19. Měly by podporovat hospodářskou, sociální a územní soudržnost Unie, a to přispěním k šesti pilířům uvedeným v článku 3 nařízení (EU) 2021/241.
- (6) Provádění plánů členských států bude představovat koordinované úsilí v oblasti reforem a investic v celé Unii. Prostřednictvím koordinovaného a souběžného provádění těchto reforem a investic a provádění přeshraničních projektů a projektů, jichž se účastní více zemí, se budou tyto reformy a investice vzájemně posílit a vytvoří pozitivní vnější efekty v rámci Unie. Přibližně třetina dopadů nástroje na růst a zaměstnanost v členských státech bude proto pocházet z efektu přelévání z ostatních členských států.

¹ Nařízení Rady (EU) 2020/2094 ze dne 14. prosince 2020, kterým se zřizuje Nástroj Evropské unie na podporu oživení, jehož účelem je podpořit oživení po krizi COVID-19 (Úř. věst. L 433I, 22.12.2020, s. 23).

Vyvážená reakce přispívající k šesti pilířům

- (7) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. a) a přílohou V kritériem 2.1 nařízení (EU) 2021/241 představuje plán do značné míry (hodnocení A) komplexní a přiměřeně vyváženou reakci na hospodářskou a sociální situaci, čímž vhodně přispívá ke všem šesti pilířům uvedeným v článku 3 uvedeného nařízení, a zohledňuje specifické výzvy a přidělené finanční prostředky dotčeného členského státu.
- (8) Plán zahrnuje opatření, která přispějí ke všem šesti pilířům, přičemž se každá ze sedmi složek plánu zabývá jedním či více pilíři. Tento přístup umožňuje zajistit komplexní řešení každého pilíře soudržným způsobem. Současně plán obsahuje jednu složku vyhrazenou speciálně pro zelenou transformaci a jinou pro digitální transformaci. Dosažení zeleného cíle by mělo být podpořeno zvýšením lokálně vyráběné energie z obnovitelných zdrojů, podporou udržitelné dopravy, opatřeními v oblasti zelených veřejných zakázek, jakož i renovací budov pro udržitelné městské prostředí, což napomůže snížení emisí skleníkových plynů. Očekává se, že k dosažení digitálních cílů přispějí investice a reformy zaměřené na digitalizaci veřejného sektoru, podnikových a průmyslových ekosystémů, jakož i zlepšení úrovně digitálních dovedností a podporu zavádění sítí 5G.

- (9) Předpokládá se, že plán přispěje ke zlepšení makroekonomické výkonnosti zmírněním hospodářského a sociálního dopadu krize COVID-19, přičemž současně posílí hospodářskou, sociální a územní soudržnost, a podpoří tudíž třetí pilíř uvedený v článku 3 nařízení (EU) 2021/241, který se týká inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění. To zahrnuje zvýšení investic a podporu dlouhodobých inovací, zlepšení studijních výsledků a rozšíření aktivních politik na trhu práce. Plán se zaměřuje na vzdělávání a inovace, zejména na zlepšení rámce pro vzdělávání a odbornou přípravu, přispěje proto ke čtvrtému a šestému pilíři zmíněným v článku 3 uvedeného nařízení. Očekává se, že zlepšení vzdělávání v Litvě přímo přispěje k hospodářské a sociální odolnosti snížením rozdílů ve vzdělávání způsobených socioekonomickým zázemím žáků. Tento plán má zajistit, aby lidé měli dovednosti potřebné pro budoucí pracovní místa díky zdokonaleným systémům odborného vzdělávání a přípravy, rozšíření systému poradenství pro volbu povolání a restrukturalizovanému systému vzdělávání dospělých. Očekává se, že opatření na podporu vysokoškolského vzdělávání a inovací zvýší produktivitu a konkurenceschopnost Litvy.

- (10) Po krizi COVID-19 zahrnuje litevský plán opatření zaměřená na posílení zdravotnictví a hospodářské, sociální a institucionální odolnosti, což je pátý pilíř uvedený v článku 3 nařízení (EU) 2021/241. Plán se přímo zaměřuje na zlepšení odolnosti, kvality a dostupnosti a efektivnosti systému zdravotní péče, vedle toho však obsahuje i opatření zaměřená na reformu sociální infrastruktury v Litvě. Plán se zavazuje zlepšit efektivitu veřejného sektoru reformou veřejné služby a digitalizací, reformou daňového systému se zaměřením na větší dodržování daňových předpisů, spravedlnost, lepší přerozdělovací schopnost a prorůstovou povahu, jakož i zlepšením rozpočtového rámce, včetně přezkumů výdajů. Opatření obsažená v plánu usilují také o lepší podporu zaměstnanosti a ochranu minimálního zaručeného příjmu s cílem zmírnit chudobu a zlepšit sociální soudržnost. Tato opatření mají podle očekávání zlepšit územní soudržnost.

Řešení všech nebo významné části výzev identifikovaných v příslušných doporučeních pro jednotlivé země

- (11) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) a přílohou V kritériem 2.2 nařízení (EU) 2021/241 se očekává, že plán přispěje k účinnému řešení všech nebo významné části výzev (hodnocení A) identifikovaných v příslušných doporučeních pro Litvu, včetně jejich fiskálních aspektů, nebo výzev uvedených v jiných relevantních dokumentech, které Komise oficiálně přijala v rámci evropského semestru.

- (12) Plán zahrnuje rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, jež v různé míře přispívají k účinnému řešení všech hospodářských a sociálních problémů uvedených v příslušných doporučeních pro jednotlivé země adresovaných Radou Litvě v rámci evropského semestru v letech 2019 a 2020, zejména v oblastech zdravotní péče, jako jsou odolnost, dostupnost, kvalita, cenová dostupnost a efektivnost systému zdravotní péče; vzdělávání a dovedností, jako jsou kvalita a efektivnost všech úrovní vzdělávání a odborné přípravy; sociálního začleňování, jako jsou dávky související s minimálním příjmem; dodržování daňových předpisů a účinnosti systému daní a dávek; inovací; účinného využívání energie a zdrojů, udržitelné dopravy a energetických propojení.
- (13) Očekává se, že reformy a investice obsažené v plánu udržitelným způsobem posílí potenciál růstu ekonomiky. Plán má podpořit obnovený růst, a to podporou digitální a zelené transformace, inovací, vzdělávání a rozvoje dovedností a efektivnějšího veřejného sektoru.

- (14) Lze mít za to, že doporučení související s bezprostřední reakcí fiskální politiky na pandemii do oblasti působnosti litevského plánu nespádají, bez ohledu na skutečnost, že Litva obecně přiměřeně a dostatečně reagovala na bezprostřední potřebu podpořit hospodářství v letech 2020 a 2021 fiskálními prostředky v souladu s obecnou únikovou doložkou Paktu o stabilitě a růstu. Lze mít rovněž za to, že doporučení týkající se energetických propojení a podpory likvidity v soukromém sektoru nespádají do oblasti působnosti plánu, neboť za první projekty týkající se energetických propojení směřují k dosažení cíle a za druhé litevská vláda v reakci na krizi COVID-19 zavedla odklady daní, přidělila finanční prostředky na přímé platby a zavázala se poskytnout dodatečné úvěrové záruky na podporu likvidity podniků.

- (15) Pro Litvu zůstává prioritou pokračující konvergence, která vyžaduje snížení regionálních rozdílů, a řešení nedostatku kvalifikovaných pracovníků a nízkého objemu investic, mimo jiné v oblasti výzkumu a vývoje. Podnikatelské prostředí v Litvě by se mělo zlepšit díky reformám a investicím zaměřeným na zlepšení výběru daní, zvýšení efektivity daňového systému a digitalizaci veřejného sektoru. Plán usiluje o zlepšení kvality vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních a o zvýšení míry účasti na vzdělávání dospělých pro lepší řízení dovedností. Očekává se, že reformy a investice do systémů vysokoškolského vzdělávání, odborného vzdělávání a odborné přípravy pomohou těmto systémům lépe reagovat na ekologickou a digitální transformaci na trhu práce a sociální politiky. Konsolidace agentur odpovědných za podporu inovací má dle očekávání pomoci zvýšit efektivnost výzkumných a inovačních politik. Regionální rozdíly, vysoká rizika chudoby a sociální vyloučení se řeší reformami ke zlepšení přiměřenosti podpory minimálního příjmu a přerozdělovací schopnosti systému daní a dávek, zlepšení dlouhodobé péče a opatření ke zlepšení kvality a dostupnosti systému zdravotní péče. Politiky na podporu digitální a zelené transformace země, jako je další zavádění sítí s velmi vysokou kapacitou, podpora výroby a skladování energie z obnovitelných zdrojů a nahrazování znečišťujících vozidel vozidly s nulovými emisemi, do určité míry přispívají k řešení značných regionálních rozdílů. Na tomto základě se očekává, že plán významně podpoří potenciál udržitelného růstu litevského hospodářství.

Příspěvek k potenciálu růstu, tvorbě pracovních míst a hospodářské, sociální a institucionální odolnosti

- (16) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. c) a přílohou V kritériem 2.3 nařízení (EU) 2021/241 se očekává, že plán bude mít vysoký účinek (hodnocení A) na posílení potenciálu růstu, tvorbu pracovních míst a hospodářskou, sociální a institucionální odolnost Litvy, a tím napomůže provádění evropského pilíře sociálních práv, mimo jiné podporou politik ve prospěch dětí a mládeže, a zmírní hospodářský a sociální dopad krize COVID-19, čímž přispěje ke zvýšení hospodářské, sociální a územní soudržnosti a konvergence v Unii.

- (17) Simulace provedené útvary Komise prokazují, že plán může spolu s dalšími opatřeními v rámci Nástroje Evropské unie na podporu oživení do roku 2026 zvýšit HDP Litvy o 1,0 % až 1,6 %, bez zahrnutí možného pozitivního dopadu strukturálních reforem, který může být značný. Očekává se, že udržitelné reformy a investice vedoucí k vyššímu růstu, které jsou v plánu obsaženy, odstraní strukturální nedostatky litevského hospodářství a posílí jeho odolnost a produktivitu. Opatření na podporu výroby a skladování energie z obnovitelných zdrojů, energeticky účinné renovace, digitalizace služeb veřejné správy, odborné přípravy a podnikání, jakož i inovací a spolupráce ve vědě a podnikání jsou v souladu s aktualizovanou evropskou průmyslovou strategií a předpokládá se, že přímo přispějí k většímu vytváření pracovních příležitostí, hospodářské konkurenceschopnosti a udržitelnému dlouhodobému růstu. Očekává se, že reforma systému minimálního příjmu, opatření na modernizaci všeobecného vzdělávání a reforma systému odborného vzdělávání a přípravy spolu s opatřeními na zlepšení kvality a dostupnosti zdravotních služeb budou mít trvalý vliv na sociální začlenění a dovednosti v Litvě. Očekává se, že dlouhodobý dopad těchto opatření bude posílen fiskálními a ekonomickými přínosy plánovaných reforem týkajících se veřejného sektoru, zejména zlepšení rozpočtového rámce, dodržování daňových předpisů a účinnosti daňového systému.

- (18) Očekává se, že plán přispěje k provádění evropského pilíře sociálních práv tím, že bude mít významný pozitivní krátkodobý až střednědobý dopad na fungování trhu práce, vzdělávání, chudobu a příjmovou nerovnost, mimo jiné díky zvýšení financování a dosahu aktivních opatření politik trhu práce; zvýšení všeobecných dávek pro svobodné starší osoby a osoby se zdravotním postižením a zvýšení pokrytí systému sociálního pojištění pro případ nezaměstnanosti. Očekává se, že dlouhodobý dopad bude posílen zlepšením výsledků vzdělávání a účinností systému daní a dávek. Dopad plánu na územní soudržnost nebyl kvantifikován, z kvalitativní analýzy však vyplývá pozitivní účinek na snižování socioekonomických rozdílů mezi litevskými regiony.

Zásada „významně nepoškozovat“

- (19) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. d) a přílohou V kritériem 2.4 nařízení (EU) 2021/241 se očekává, že plán zajistí, aby žádné opatření pro provádění reforem a investičních projektů v něm zahrnuté významně nepoškozovalo environmentální cíle (hodnocení A) ve smyslu článku 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852¹ (zásada „významně nepoškozovat“).

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13).

- (20) Plán zajišťuje, aby žádná reforma a investice významně nepoškozovala některý ze šesti environmentálních cílů ve smyslu článku 17 nařízení (EU) 2020/852, konkrétně se jedná o zmírňování změny klimatu, přizpůsobování se změně klimatu, udržitelné využívání a ochranu vodních a mořských zdrojů, přechod na oběhové hospodářství, prevenci a omezování znečištění a ochranu a obnovu biologické rozmanitosti a ekosystémů. Litva poskytla odůvodnění v souladu s technickými pokyny uvedenými v oznámení Komise nazvaném „Technické pokyny k uplatňování zásady „významně nepoškozoval“ podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost¹“. V případě potřeby jsou požadavky na posouzení z hlediska zásady „významně nepoškozoval“ zakotveny v návrhu opatření a upřesněny v milníku nebo cíli týkajícím se daného opatření. To zajišťuje, aby k vyplacení finančních prostředků pro příslušná opatření mohlo dojít až poté, co je zajištěno dodržení zásady „významně nepoškozoval“.

¹ Úř. věst. C 58, 18.2.2021, s. 1.

- (21) Plán věnuje zvláštní pozornost opatřením, jejichž dopad na environmentální cíle odůvodňuje důkladnou kontrolu. Zelená složka věnuje zvláštní pozornost udržitelné mobilitě s reformou nazvanou „Pohyb bez znečišťování životního prostředí“. To znamená zejména podporu rozvoje odvětví paliv z obnovitelných zdrojů, jako jsou biomethan a kapalná biopaliva druhé generace, a zavedení plnicích stanic pro tato alternativní paliva. Tyto investice by potenciálně mohly poškodit řadu environmentálních cílů, například zmírňování změny klimatu, předcházení a omezování znečištění ovzduší a biologickou rozmanitost. Tomu by měl zabránit požadavek, aby se biomethan nebo biopaliva vyráběly výhradně ze surovin uvedených v příloze IX směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001¹ a aby konečná produkce byla v souladu se zmíněnou směrnicí a souvisejícími prováděcími akty a akty v přenesené pravomoci. Výrobci by měli předložit osvědčení dokládající udržitelnost jejich výroby. Litva poskytla rovněž záruky, které byly zopakovány v příslušném cíli, že vozidla podpořená v rámci plánu by měla používat výhradně biopaliva a paliva z biokapalin a biomasy, která jsou v souladu se směrnicí (EU) 2018/2001, a že by se kombinace biopaliv ve vnitrostátní palivové skladbě měla postupem času zvyšovat. Měl by být vytvořen systém zúčtovacích jednotek pro obnovitelná paliva, který by zaznamenával množství biomethanu a dalších paliv z obnovitelných zdrojů dodávaných do odvětví dopravy. Podle tohoto systému by provozovatelé měli získávat certifikáty odpovídající očekávanému využití obnovitelných paliv. Konečně zákon o alternativních palivech stanoví nové požadavky na výrobce pohonných hmot.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

Příspěvek k zelené transformaci, včetně biologické rozmanitosti

- (22) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. e) a přílohou V kritériem 2.5 nařízení (EU) 2021/241 plán obsahuje opatření, která do značné míry (hodnocení A) přispívají k zelené transformaci, včetně zachování biologické rozmanitosti, nebo k řešení výzev, které z této transformace vyplývají. Na opatření podporující cíle v oblasti klimatu připadá částka, která představuje 37,8 % celkových finančních prostředků přidělených na plán, jak bylo vypočteno podle metodiky stanovené v příloze VI nařízení (EU) 2021/241. V souladu s článkem 17 uvedeného nařízení je plán v souladu s informacemi obsaženými ve vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu 2021–2030.
- (23) Očekává se, že opatření v litevském plánu budou účinně přispívat k zelené transformaci a k řešení výzev, které z této transformace vyplývají. Plán podporuje cíle Litvy týkající se dekarbonizace a transformace energetiky, které jsou stanoveny ve vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu 2021–2030. Zelená složka obsahuje opatření zaměřená na zvýšení výroby a ukládání energie z obnovitelných zdrojů, udržitelnou mobilitu, renovaci budov, obnovu znehodnocených rašelinišť a oběhové hospodářství. Složka týkající se veřejného sektoru navíc obsahuje opatření pro přezkum stávajícího daňového systému s cílem určit a postupně zrušit daňové úlevy a výjimky, jež jsou pro životní prostředí nejškodlivější. Očekává se, že provedení těchto navrhovaných opatření bude mít trvalý účinek, zejména v důsledku jejich přispění k zelené transformaci, zvýšení biologické rozmanitosti a ochrany životního prostředí.

- (24) Co se týče energie z obnovitelných zdrojů, očekává se, že plán přispěje k vytvoření dodatečné kapacity pro výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů ve výši nejméně 301,9 MW. Z této nové kapacity by nejméně 271,8 MW mělo připadat na solární elektrárny, včetně solární elektrárny o výkonu 4 MW v Utenském kraji, a nejméně 30,1 MW na pevninské větrné elektrárny. Mimoto by měla být vybudována individuální zařízení pro skladování elektrické energie s kapacitou nejméně 15,2 MWh a jiné skladování elektrické energie s kapacitou minimálně 200 MW.
- (25) V důsledku provedení opatření uvedených v plánu, a zejména investic zaměřených na rychlejší renovaci budov, se očekává, že do roku 2026 bude dosaženo úspor primární energie ve výši 215 GWh, což by se mohlo promítnout do snížení emisí skleníkových plynů o 21 500 t ekvivalentu CO₂. Toho bude dosaženo navíc k úsporám energie a emisí skleníkových plynů, jež se očekávají v důsledku nahrazení znečišťujících vozidel vozidly s nulovými a nízkými emisemi spolu se zavedením potřebné infrastruktury pro výrobu alternativních paliv a dobíjecích či plnicích stanic. V roce 2023 by měl být mimoto přijat akční plán pro oběhové hospodářství k zajištění přechodu Litvy na oběhové hospodářství do roku 2035. Opatření v plánu podle očekávání přispějí k dosažení cílů Litvy v oblasti klimatu a energetiky stanovených do roku 2030 a 2050.

Příspěvek k digitální transformaci

- (26) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. f) a přílohou V kritériem 2.6 nařízení (EU) 2021/241 plán obsahuje opatření, která do značné míry (hodnocení A) přispívají k digitální transformaci nebo k řešení výzev, které z ní vyplývají. Na opatření podporující digitální cíle připadá částka, která představuje 31,5 % celkových finančních prostředků přidělených na plán, jak bylo vypočteno podle metodiky stanovené v příloze VII nařízení (EU) 2021/241.
- (27) Plán se zabývá všemi aspekty digitální transformace Litvy: konektivitou, digitalizací veřejného a soukromého sektoru a digitálními dovednostmi. Plán zahrnuje opatření pro další zavádění sítí s velmi vysokou kapacitou, též ve venkovských a odlehlých oblastech. Významné reformy a investice mají navíc digitalizovat veřejný sektor. To by mělo hrát zásadní roli při digitalizaci ekonomiky, zlepšování podnikatelského prostředí a snižování administrativních nákladů. Plán obsahuje opatření na podporu digitálních dovedností dětí, zaměstnanců, úředníků a starších občanů. Naplánována jsou rovněž opatření k řešení nedostatku zaměstnanců v oblasti IT na trhu práce. Plán dále představuje investice na podporu využívání pokročilých digitálních technologií v soukromém sektoru, zejména co se týká spolupráce mezi vědeckými a podnikatelskými subjekty v oblasti inovativních technologií a digitalizace kulturního odvětví.

- (28) V souvislosti s pandemií se významnou výzvou a prioritou činnosti stala digitalizace systému zdravotní péče a vzdělávacího systému. Plán obsahuje opatření na podporu digitálních řešení souvisejících s elektronickým zdravotnictvím a online vzděláváním. Plán mimoto zahrnuje důležitá opatření pro integraci digitálních řešení do organizace služby zaměstnanosti, daní a cel a ekologizace ekonomiky.

Trvalý účinek

- (29) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. g) a přílohou V kritériem 2.7 nařízení (EU) 2021/241 se očekává, že plán bude mít na Litvu do značné míry (hodnocení A) trvalý účinek.

- (30) V důsledku provedení plánovaných reforem lze očekávat trvalé strukturální změny. Zejména se očekává, že reformy, které mají podpořit zelenou a digitální transformaci, jakož i reformy systémů vzdělávání, odborného vzdělávání a přípravy budou mít trvalý účinek na litevské hospodářství díky posílení dovedností lidí pro trh práce a podpoře vývozní kapacity, produktivity a celkově udržitelného dlouhodobého růstu. Plánované reformy vysokoškolského vzdělávání mají navíc zlepšit kvalitu a efektivnost vysokoškolských programů. Očekává se, že zefektivnění státní inovační politiky bude mít značný trvalý dopad na inovace. Efektivnost a odolnost systému zdravotní péče mají podle předpokladů zvýšit plánované reformy zdravotnictví, jako jsou konsolidace sítě nemocnic, reorganizace ambulantních služeb, zřízení platformy kompetencí zdravotnických pracovníků a rozvoj systému digitálního zdravotnictví. Reformy za účelem modernizace veřejného sektoru jak z hlediska řízení veřejných služeb, tak z hlediska rozpočtového plánování, včetně přezkumu výdajů, mají podle očekávání vést k dlouhodobému zlepšení efektivity veřejného sektoru. Očekává se, že reformy k posílení dodržování daňových předpisů a zlepšení účinnosti daňového systému a přerozdělovací schopnosti systému daní a dávek zmírní chudobu a sociální vyloučení a pomohou zlepšit fiskální udržitelnost a hospodářskou efektivitu.

- (31) Lze očekávat, že uskutečnění plánovaných investic povede k dlouhodobým strukturálním změnám. Předpokládá se, že ekologické investice napomohou přechodu Litvy na oběhové hospodářství, podpoří inovativní a inteligentní mobilitu a sníží závislost Litvy na neobnovitelné energii a zdrojích. Investice na podporu digitalizace veřejného sektoru, podniků a akademické obce mají dle očekávání vést k větší efektivitě v těchto odvětvích. Navíc se očekává, že zvýšení financování a dosahu aktivních politik na trhu práce budou mít trvalý účinek na fungování trhu práce, jakož i na snižování chudoby a příjmovou rovnost.
- (32) Trvalý účinek plánu lze posílit též synergiami mezi ním a dalšími programy, včetně programů financovaných z fondů politiky soudržnosti, zejména věcným řešením hluboce zakořeněných územních problémů a podporou vyváženého rozvoje.

Sledování a provádění

- (33) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. h) a přílohou V kritériem 2.8 nařízení (EU) 2021/241 jsou opatření navrhovaná v plánu přiměřená (hodnocení A) k zajištění účinného sledování a provádění plánu, včetně navrženého harmonogramu, milníků, cílů a souvisejících ukazatelů.

- (34) Ministerstvo financí by mělo být řídicím orgánem, který koordinuje provádění a sledování plánu, a mělo by být hlavním kontaktním místem pro Komisi. Centrální agentura pro řízení projektů by měla být správním orgánem plánu, který posuzuje a vybírá projekty a zajišťuje jejich soulad s projektovými smlouvami, vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy Unie. Odvětvová ministerstva a orgány, které jsou pod jejich kontrolou, by měly odpovídat především za provádění a podávání zpráv o milnících a cílech. Ukazatele pro monitorování jsou relevantní, přijatelné a spolehlivé. Náležitě odrážejí celkovou úroveň ambicí plánu a jsou věrohodné. Rozložení milníků a cílů v čase je poněkud nerovnoměrné s odkladem do roku 2026. Milníky a cíle jsou rovněž relevantní pro již dokončená opatření, která jsou způsobilá podle čl. 17 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241. Uspokojivé plnění těchto milníků a cílů v průběhu času je nezbytné pro odůvodnění žádosti o platbu.
- (35) Členské státy by měly zajistit, aby finanční podpora v rámci nástroje byla uznána a bylo o ní informováno v souladu s článkem 34 nařízení (EU) 2021/241. Členské státy mohou v rámci Nástroje pro technickou podporu, zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/240¹, požádat o technickou podporu za účelem pomoci při provádění jejich plánu.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/240 ze dne 10. února 2021, kterým se zavádí Nástroj pro technickou kontrolu (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 1).

Výpočet nákladů

- (36) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. i) a přílohou V kritériem 2.9 nařízení (EU) 2021/241 je odůvodnění výše odhadovaných celkových nákladů plánu uvedené v plánu do určité míry (hodnocení B) přiměřené a věrohodné, je v souladu se zásadou nákladové efektivity a je úměrné očekávanému účinku na hospodářství a společnost členského státu.
- (37) Litva poskytla individuální odhady nákladů pro všechny investice obsažené v plánu. Rozpis nákladů je obecně podrobný a náležitě odůvodněný. Odhady se zakládají na porovnání s minulými investicemi podobného charakteru. Ačkoliv Litva nepředložila nezávislé potvrzení navrhovaných odhadů nákladů, z posouzení odhadů dokladů a souvisejících podpůrných dokladů vyplývá, že většina nákladů je řádně odůvodněná a přiměřená. Částky navrhované pro financování se považovaly za vhodné a bylo shledáno, že zajišťují věrohodnost odhadů nákladů ve střední míře. Ačkoliv je většina částek v dolní nebo střední části rozpětí v porovnání s náklady na podobné reformy či investice, u omezeného souboru opatření se výpočet nákladů považuje za věrohodný v nízké míře. Odhadované celkové náklady plánu jsou v souladu se zásadou nákladové efektivity a jsou úměrné očekávanému účinku na ekonomiku a společnost členského státu.

- (38) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. j) a přílohou V kritériem 2.10 nařízení (EU) 2021/241 jsou opatření navržená v plánu a dodatečná opatření obsažená v tomto rozhodnutí přiměřená (hodnocení A) pro prevenci, odhalování a nápravu korupce, podvodů a střetu zájmů při využívání finančních prostředků poskytnutých na základě tohoto nařízení a očekává se, že opatření účinně zabrání dvojímu financování na základě uvedeného nařízení a z jiných programů Unie. Tím není dotčeno uplatňování jiných nástrojů na podporu a prosazování souladu s právem Unie, včetně prevence, odhalování a nápravy korupce, podvodů a střetů zájmů a ochrany rozpočtu Unie v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092¹.
- (39) Systém vnitřní kontroly popsáný v litevském plánu je založen na stávajících postupech a strukturách a jasně vymezuje aktéry (orgány či subjekty) a jejich úlohy a odpovědnost v souvislosti s prováděním úkolů vnitřní kontroly. Systém se opírá o model používaný pro strukturální fondy v období 2021–2027 a měl by zahrnovat soubor funkcí a postupů, které mají v rámci své působnosti provádět řídicí orgán, správní orgán a auditní orgán, což zajistí dodržování ustanovení a zásad platných předpisů. Těmto orgánům by měl být umožněn úplný přístup k příslušným informacím. Ačkoli je naplánována dodatečná odborná a správní kapacita nově zřízeného auditního orgánu, dosud je třeba ji vybudovat.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie (Úř. věst. L 433I, 22.12.2020, s. 1).

- (40) Mimo jiné v důsledku významných změn v systému řízení a kontroly strukturálních fondů Unie nebyly v době předložení plánu ještě zavedeny některé prvky auditů a kontrol, a proto je zapotřebí je včas dokončit. To se týká přijetí rozhodnutí o stanovení právních zmocnění řídicího, správního a auditního orgánu, přijetí auditní strategie a zprovoznění a praktického uplatňování zvláštního nástroje IT (IS2021), což je nezbytné pro splnění příslušných požadavků nařízení (EU) 2021/241. Co se týká posledně uvedeného, v plánu byl zahrnut zvláštní milník pro sledování plnění požadavků, který by měl být dokončen v době první žádosti o platbu.

Soudržnost plánu

- (41) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. k) a přílohou V kritériem 2.11 nařízení (EU) 2021/241 obsahuje plán do značné míry (hodnocení A) opatření k provádění reforem a veřejných investičních projektů představujících ucelené činnosti.

- (42) Litevský plán je soudržný, s konzistentními, vzájemně se posilujícími reformami a investicemi a synergiemi mezi jednotlivými složkami. Plán má strategickou a jednotnou vizi, prokazuje soudržnost v rámci každé složky, mezi cíli různých složek a mezi jednotlivými reformami a investicemi v různých složkách. Sedm složek je soudržných z hlediska svých cílů, strukturování investic a reforem a prokazování tematické souvislosti a propojení. Složky se vzájemně posilují, zejména co se týče zelené transformace a digitální transformace. Plán je konzistentní rovněž s národním plánem pokroku a programem stávající vlády.

Rovnost

- (43) Plán obsahuje některá opatření, jež mají podle očekávání pomoci Litvě řešit výzvy, které představuje rovnost žen a mužů a rovné příležitosti pro všechny. To zahrnuje opatření, která se přímo a nepřímo zabývají potřebami osob se zdravotním postižením, jako je usnadnění přístupnosti budov, nezávislého využívání veřejných on-line služeb a zvýšení všeobecného přínosu pro jednotlivé osoby se zdravotním postižením. V plánu Litvy je zahrnut rovněž rozvoj digitálních dovedností zejména u zranitelných skupin, včetně osob se zdravotním postižením, starších osob, migrantů a uprchlíků. Reforma poskytování dlouhodobé péče by měla zlepšit možnost pečujících osob v produktivním věku, většinou žen ve středním věku, vrátit se na trh práce. Reformy a investice obsažené v plánu by měly snížit stávající sociální, ekonomické a územní rozdíly. Plán odkazuje na legislativní a politické iniciativy, které mají dle očekávání doplnit reformy a investice zahrnuté v plánu.

Vlastní bezpečnostní hodnocení

- (44) Pro investice do připojení 5G obsahuje plán vlastní bezpečnostní hodnocení, které odkazuje na vnitrostátní právní předpisy provádějící klíčová opatření, jež byla doporučena v rámci souboru nástrojů EU pro kybernetickou bezpečnost sítí 5G, a tyto právní předpisy popisuje. Tato opatření zahrnují mimo jiné posílení úlohy vnitrostátních orgánů a omezení úlohy vysoce rizikových dodavatelů.

Přeshraniční projekty a projekty, jichž se účastní více zemí

- (45) Plán přispívá k těmto přeshraničním projektům a projektům, jichž se účastní více zemí: evropský genom a koridory 5G podél Via Baltica a Rail Baltica. Některé z těchto projektů jsou financovány rovněž z jiných programů, například z Nástroje pro propojení Evropy a ze strukturálních fondů.

Konzultační proces

- (46) Plán byl předmětem veřejné konzultace, která se uskutečnila v dubnu 2021 a již se mohli zúčastnit občané i organizace. V počátečních fázích vypracování plánu byla uspořádána řada tematických diskusí za účasti organizací zaměstnavatelů, odborů, místních orgánů a nevládních organizací. K zajištění vlastní odpovědnosti příslušných aktérů má zásadní význam zapojení všech dotčených místních orgánů a zúčastněných stran, včetně sociálních partnerů, po celou dobu provádění investic a reforem obsažených v plánu.

Kladné posouzení

- (47) Na základě kladného posouzení litevského plánu Komisi se zjištěním, že litevský plán uspokojivě splňuje kritéria pro posouzení stanovená v nařízení (EU) 2021/241 v souladu s čl. 20 odst. 2 a přílohou V uvedeného nařízení, by toto rozhodnutí mělo stanovit reformy a investiční projekty nezbytné pro provádění plánu, příslušné milníky, cíle a ukazatele a částku poskytnutou Unií na provádění plánu ve formě nevratné finanční podpory a půjčky.

Finanční příspěvek

- (48) Odhadované celkové náklady plánu Litvy činí 2 224 686 966 EUR. Jelikož plán uspokojivě splňuje kritéria pro posouzení stanovená v nařízení (EU) 2021/241, a vzhledem k tomu, že výše odhadovaných celkových nákladů plánu je vyšší než maximální finanční příspěvek, který je pro Litvu k dispozici, měl by se finanční příspěvek přidělený na plán Litvy rovnat celkové výši finančního příspěvku, který je k dispozici pro Litvu.

- (49) V souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241 se výpočet maximálního finančního příspěvku pro Litvu aktualizuje do 30. června 2022. V souladu s čl. 23 odst. 1 uvedeného nařízení by měla být Litvě nyní poskytnuta částka v rámci právního závazku do 31. prosince 2022, která nepřevyšuje maximální finanční příspěvek podle čl. 11 odst. 1 písm. a) uvedeného nařízení. V návaznosti na aktualizaci maximálního finančního příspěvku by Rada na návrh Komise měla v případě potřeby toto rozhodnutí bez zbytečného odkladu změnit tak, aby zahrnovalo aktualizovaný maximální finanční příspěvek vypočtený v souladu s čl. 11 odst. 2 uvedeného nařízení.
- (50) Poskytovaná podpora bude financována z půjček, které Komise přijímá jménem Unie na základě článku 5 rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053¹. Podpora by měla být vyplacena ve splátkách, jakmile Litva uspokojivě splní příslušné milníky a cíle určené v souvislosti s prováděním plánu.
- (51) Litva požádala o předběžné financování ve výši 13 % finančního příspěvku. Tato částka by měla být Litvě poskytnuta s výhradou vstupu v platnost dohodystanovené v čl. 23 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 (dále jen „dohoda o financování“) a v souladu s touto ní.

¹ Rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 ze dne 14. prosince 2020 o systému vlastních zdrojů Evropské unie a o zrušení rozhodnutí 2014/335/EU, Euratom (Úř. věst. L 424, 15.12.2020, s. 1).

- (52) Tímto rozhodnutím by neměly být dotčeny výsledky jakýchkoli řízení týkajících se přidělování finančních prostředků Unie v rámci jakéhokoli jiného programu Unie kromě nástroje nebo řízení týkajících se narušení fungování vnitřního trhu, která mohou proběhnout, a to zejména na základě článků 107 a 108 Smlouvy. Rovněž nezprošťuje členské státy povinnosti oznamovat Komisi záměry poskytnout státní podporu podle článku 108 Smlouvy,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1
Schválení posouzení plánu

Posouzení plánu Litvy na základě kritérií stanovených v čl. 19 odst. 3 nařízení (EU) 2021/241 se schvaluje. V příloze tohoto rozhodnutí jsou stanoveny reformy a investiční projekty v rámci plánu, opatření a harmonogram pro monitorování a provádění plánu, včetně příslušných milníků a cílů, příslušné ukazatele týkající se plnění plánovaných milníků a cílů a opatření pro poskytnutí plného přístupu ze strany Komise k příslušným podkladovým údajům.

Článek 2
Finanční příspěvek

1. Unie poskytne Litvě finanční příspěvek ve formě nevratné podpory ve výši 2 224 195 119 EUR¹. Částka ve výši 2 091 774 090 EUR bude poskytnuta v rámci právního závazku do 31. prosince 2022. Pokud je výsledkem aktualizace stanovenév čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241 aktualizovaný maximální finanční příspěvek pro Litvu, který se rovná částce 2 224 195 119 EUR nebo je vyšší, bude k dispozici další částka ve výši 132 421 029 EUR pro přijetí právního závazku bude od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023. Pokud je výsledkem aktualizace stanovené v čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241 aktualizovaný maximální finanční příspěvek pro Litvu, který je nižší než částka 2 224 195 119 EUR, bude rozdíl mezi aktualizovaným maximálním finančním příspěvkem a částkou 2 091 774 090 EUR k dispozici pro přijetí právního závazku od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023 v souladu s postupem stanoveným v čl. 20 odst. 8 nařízení (EU) 2021/241.

¹ Tato částka odpovídá přiděleným finančním prostředkům po odečtení poměrného podílu Litvy na výdajích podle čl. 6 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241, vypočteného s použitím metodiky stanovené v článku 11 uvedeného nařízení.

2. Finanční příspěvek Unie poskytne Litvě Komise ve splátkách v souladu s přílohou tohoto rozhodnutí. Částka ve výši 289 145 365 EUR se poskytuje jako předběžné financování a je rovna 13 % finančního příspěvku. Komise může vyplatit předběžné financování a splátky v jedné nebo více tranších. Výše tranší závisí na dostupnosti finančních prostředků.
3. Předběžné financování bude uvolněno v závislosti na vstupu v platnost dohody o financování a v souladu s ní. Předběžné financování se zúčtuje poměrným odečtením od úhrady splátek.
4. Uvolnění splátek v souladu s dohodou o financování je podmíněno dostupným financováním a rozhodnutím Komise, přijatým v souladu s článkem 24 nařízení (EU) 2021/241, o tom, že Litva uspokojivě splnila příslušné milníky a cíle, které byly zjištěny v souvislosti s prováděním plánu. S výhradou vstupu právních závazků uvedených v odstavci 1 v platnost musí Litva pro to, aby byla způsobilá pro platbu, splňovat milníky a cíle nejpozději 31. srpna 2026.

Článek 3

Určení

Toto rozhodnutí je určeno Litevské republice.

V ... dne

Za Radu

předseda nebo předsedkyně
